

DE
RELIGIONE
ET ECCLESIA

BX1746

.M3

1905

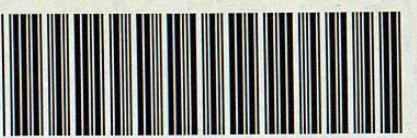
c.1

008297

EX LIBRIS

HEMETHERII VALVERDE TELLEZ
Episcopi Leonensis

1080020838

HE

DE
RELIGIONE ET ECCLESIA

PRAELECTIONES
SCHOLASTICO-DOGMATICAЕ

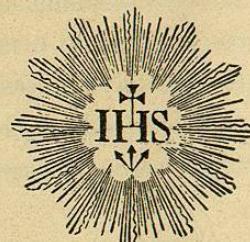
QUAS HABEBAT

CAMILLUS MAZZELLA

S. R. E. CARDINALIS

OLIM IN PONTIF. UNIV. GREGORIANA STUDIORUM PRAEFECTUS
ET THEOLOGIAЕ PROFESSOR

EDITIO SEXTA

Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

PRATI

EX OFFICINA LIBRARIA GIACHETTI, FILII ET SOC.

1905

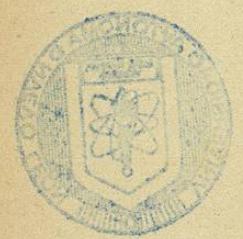
⇒ Miguel F. Chacón
FONDO ESTÉREO
S. ENRIQUE Y TELLEZ
ARTAREDE Y TELLEZ
44954
W.F.

PROOEMIUM

I. Quaenam, iuxta divinam oeconomiam a Domino nostro institutam, sint Ecclesiae partes quum de revelatione cognoscenda agatur, ex iis quae in tractatu de Fide superiore anno disputavimus nemini incompertum esse puto. Diximus quippe Ecclesiae magisterium maxime obvium atque rei naturae maxime accommodatum esse medium quo revelationis existentia certo innotescat; seorsum ab Ecclesia imparem quemquam esse revelationis depositum integre asse- quendo; unam denique Ecclesiam germanam revelationis intelligentiam authenticō posse magisterio hominibus proponere.

II. His quaecumque ad fidei regulam pertinent, quam proximam vocant, complexi fuimus. Haec tamen, ut ibi monimus, constitui non poterant quin divinam Ecclesiam extare pro certo haberemus, omnibus praerogativis dotibusque praeditam quibus Eam Christus exornare adamavit, atque illo imprimis perenni infallibilitatis charismate, quo aucta, ipsius vice Christi, omnem hominem usque ad consummationem saeculi illuminare nunquam desisteret. Quae

EDITOR SIBI VINDICAT IUS PROPRIETATIS

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

008297

ergo illic ut constabilita adsumpsimus, hic enucleare atque validissimis corroborare argumentis pro viribus conati sumus.

III. Nec his limitibus coarctandun fuit labor. Ab ipsa religione fuit exordiendum; hinc vero generalibus circa eam quaestionibus absolutis, ad revelationem gradum fecimus: cuius possibilitatem, necessitatem ipsamque existentiam postquam adstruxerimus, Christianam religionem unice esse veram ostendere sategimus. Ita dum aetatis nostrae late grassantes atheismi, naturalismi ac rationalismi errores refellere curavimus, prono alveo ad Ecclesiam devenimus, quippe quae est ipsa Christiana religio in concreto existens.

IV. In hac dupli tractatione, de religione nempe et Ecclesia, ipsius Ecclesiae magisterium, prout praecipue ex S. Pontificis Pii IX. encyclicis, allocutionibus, syllabo, nec non ex Conc. Vat. innotescit, audire non destimus. Vera ac integra Ecclesiae constitutio diligenter fuit declaranda, ipsiusque praerogativae et iura ab adversariorum oppugnationibus defendenda, et ita quidem ut non modo perversos haereticorum errores, verum etiam quorundam adoriremur sententias, quos nomine tenus Catholicos, reapse infensisimos Ecclesiae hostes iure meritoque dixeris. Quum demum orationem ad visible Ecclesiae caput contraximus, nihil nobis fuit potius quam ut Constitutionem « Pastor Aeternus » tractandarum rerum normam atque regulam haberemus. Singula proinde ipsius capita ex ordine expendere, ea conquisisit undique luminibus declarare, firmissimis argumentis communire, nec non contra omnes adversariorum impetus qua licuit vi propugnare adnisi sumus; ita ut in tota hac nostrae tractationis parte veluti commentarium in illam constitutionem exhibuisse videamus.

V. Vix necesse est indicemus non minimo nobis auxilio fuisse ea quae superiore anno disputata fuere. Multa quippe ibi de munere Ecclesiae et rationis in re fidei diximus, quae huc etiam apte referuntur; multis ibi occurrimus obiectonibus, quas disiicere illo in loco necessarium duximus, quasque hoc anno indicare tantum licuit, pro fusiori earumdem declaratione illuc lectores remittentes. Consulto id fecimus ne istius tractationis moles nimium excresceret; nec tamen breviores esse potuimus; plurimae enim obversabantur quaestiones quas neque omnino omittere, neque pro rei gravitate breviori oratione exigere fas erat.

VI. Has demum nostras disputationes legentibus profecto constabit nos ita maximorum quorumque Theologorum, ac praesertim Suaresii et Bellarmini, praecipue vero omnium principis Divi Thomae usos, quum locus esset, auctoritate atque doctrina, ut nonnumquam ipsa eorum verba exscripserimus. Id ex industria factum est; prout enim monuimus in praecedentibus nostris tractatibus, « consulendum iis putavimus, quibus illi auctores praesto esse non possunt; tum etiam quia quae a tot tantisque viris tradita audiuntur majori excipiuntur reverentia; tum denique atque praesertim, ut iuvenum mentes eorum modo quaestiones pertractandi, usurpatoque sermoni paulatim assuescant, atque ita cum Magistri auxilio primas, quae in iis pervolvendis occurront, superaverint difficultates, facilius deinceps, theologiae curriculo emenso, ad eos fontes adeudos allicantur ». Recentiorum tamen auctorum opera, uti par erat, minime negleximus; imo his omnibus, quorum nomina hic illic in tractationis decursu citata invenies, plurimas ab hoc ipso operis initio agimus gratias, ingenue fatentes nos eorum laboribus et doctrina quamplurimum profecisse.

VII. Ac ne lectores diutius detineam, unum etiam atque etiam rogo, ut si quid ex ista elucubratione emolumenti capiant vel ad eos qui extra Ecclesiam versantur in Christi ovile reducendos, vel ad eos qui Ecclesiae obsequuntur in vero Christianae religionis amore confirmandos; id omne Supremo muneris cuiusque Largitori acceptum velim unice referant.

DE RELIGIONE ET ECCLESIA

DISPUTATIO I.

DE RELIGIONE GENERATIM

ARTICULUS PRIMUS

Germana religionis notio traditur.

1. Religio, si vocis etymon spectes, trifariam praecipue sumitur. Nam — 1) Lactantius (*Divin. instit.* l. 4. c. 28.) religionis nomen dicit a *religando*; eo quod religionis proprium sit homines per cognitionem et amorem denuo ligare Supremo Numini, cui iam per dependentiam sive quoad esse, sive quoad caetera bona ab eo accepta devincti sunt. « Hoc vinculo pietatis, inquit, obstricti Deo, et relegati sumus: unde ipsa religio nomen accepit ». — 2) Cicero (*de Nat. Deor.* l. 2. c. 28.) nomen illud dicit a *relegendo*; quia hominis religiosi est, quae ad Deum, eiusque cultum pertinent, saepe saepius meditari, ac suo in corde revolvare, quasi repetitis vicibus ea legendo. Quod etymon eiceronianum Lactantius improbat; nam post allata verba e vestigio subdit: « non ut Cicero interpretatur a *relegendo* ». — 3) Augustinus (*de Civ. Dei*, l. 10. c. 4.) nomen religionis a *relegendo* profectum esse censet, quia Deum, quem homines per peccatum amiserunt, rursum per religionem acquirere satagunt, Communis tamen Lactantii etymon valde probatur, quo ipse S. Augustinus (*de vera Religione* c. ult.) usus est, cum dixit: « religet nos religio uni omnipotenti Deo ».

2. Quoad rem etiam, religio non unam habet significationem. Quandoque enim *late* accipitur; et tunc, uti advertit S. Augustinus (*de Civ. Dei*, l. 10. c. 1.), « latina loquendi consuetudine non